

ПРЕДГОВОРЪ

Авторитѣ на настоящата книга ми направиха честь съ предложението да имъ напиша предговоръ на тѣхната колкото трудна, толкова и почетна работа. Считаю това особено за честь, защото то свидѣтельствува за довѣрието имъ къмъ моето безпристрастие.

Като гражданинъ на Държавата, която, върна на своя дългъ, по жертвува за интереситѣ на Съглашението, това особено сега се вижда, едва ли не и самото свое сществуване, и като ученъ, презъ врѣме на войната всѣкога привѣтствувахъ намѣрението на Съглашението да преобразува международнитѣ отношения въ духа на правото и справедливостта. Сега, обаче, съ сжщо такава искреностъ, трѣбва да призная, естествентѣ чувства на разочарование и тжга, изразени въ страницитѣ на тази книга, относно всичко, което съ себе си допринесе за насъ осжществяването на „реформата“. Като русинъ и като професоръ по международното право, азъ напълно сподѣлямъ тѣзи чувства.

Мирнитѣ договори отъ 1919—1920 год. се сключиха безъ участието на Русия. Именно това обуслови, по моето дълбоко убеждение, различието на постигнатото съ онова, което първоначално се обещаваеше. Миналото е достатъчно доказателство. Участието на Русия въ Мирниятъ Конгресъ не би допустнало „победителитѣ“ да диктуватъ волята си надъ „победенитѣ“. Примирителниятъ ѝ гласъ отново би се чулъ. Положението на „победенитѣ“ не би било така безотраднo. Общото устройство на международния животъ би се сходяло съ интереситѣ на всички — еднакво за силнитѣ и за слабитѣ. А пресиленото назоваване „победени“, вѣроятно, би било изключено отъ съвременния международенъ речникъ.

Делението на държавитѣ на „победители“ и „победени“ е въ поразително противоречие съ естеството на международния съюзъ. Само забравянето природата на последниятъ може да обясни донегдѣ приетия гордо отъ съглашенскитѣ държави титулъ „Главни Съюзни Сили“. Титулъ — включващъ въ себе си стремление за преобладание въ международния съюзъ за подчинение на своитѣ интереси интереситѣ на по-слабитѣ и особено на „победенитѣ“ държави. Последствията отъ